

Alþingi
Erindi nr. P 143/1771
komudagur 5.5.2014

Alþingi - Umhverfis- og samgöngunefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 05. maí 2014
UST20140400251

Efni: Frumvarp til laga vegna breytinga á lögum nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum. Umsögn.

Umhverfisstofnun vísar í erindi nefndasviðs Alþingis (umhverfis- og samgöngunefndar) vegna beiðni um umsögn um frumvarp til laga vegna breytinga á lögum nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum, með síðari breytingum (viðaukar, tilkynningarskyldar framkvæmdir, flutningur stjórnslu), þingskjal 813 – 467. mál.

Umhverfisstofnun hefur farið yfir frumvarpið og gerir eftirfarandi athugasemdir:

Í 4. grein frumvarpsins er farið yfir breytingar sem verða á 6. grein núverandi laga. Umhverfisstofnun telur að þær breytingar sem þar koma fram geti haft ákveðna galla í för með sér, en breytingin felur í sér að sveitarstjórn taki ákvörðun um það hvort framkvæmd, sem háð er framkvæmdaleyfi eða byggingarleyfi samkvæmt skipulagslögum eða lögum um mannvirki og tilgreind er í flokki C í 1. viðauka, skuli háð mati á umhverfisáhrifum. Umhverfisstofnun telur að forðast verði að upp komi þau tilfelli þar sem sveitarfélög hafa haft frumkvæði af eða eru framkvæmdaraðilar í þeim framkvæmdum sem taldar eru upp í C-flokki og muni því einnig taka ákvörðun um matsskyldu framkvæmdanna. Umhverfisstofnun telur eðlilegt að slíkar ákvarðanir um matsskyldu verði áfram hjá Skipulagsstofnun. Umhverfisstofnun bendir á að með breytingunum þá gætu sveitarfélögin verið komin með á eina hendi, ákvörðun um mat á umhverfisáhrifum, framkvæmdarleyfi og skipulagsvald. Stofnunin telur ekki skýrt koma fram í athugasemdum með frumvarpinu hvort að slík ábending um fyrrnefnt fyrirkomulag hafi komið frá ESA en fram kemur að umhverfis- og auðlindaráðuneyti hafi borist athugasemdir ESA í bréfi dags. 1. febrúar 2010.

Umhverfisstofnun telur að auki mikilvægt að þær framkvæmdir sem fyrirhugað er að falli í C-flokk verði metnar í skipulagsferli í gegnum umhverfismat áætlana.

6. gr. frumvarpsins fjallar um breytingar á 13. gr. núverandi laga. Umhverfisstofnun bendir á að í einhverjum tilvikum þá getur komið upp sú staða að leyfisveitandi (í flestum tilvikum sveitarstjórn), framkvæmdaraðili og sá sem tekur ákvörðun um matsskyldu sé gert að kanna hvort eigin framkvæmdir og ákvarðanir séu í samræmi hver við aðra.

Umhverfisstofnun telur mikilvægt að í C-flokki eigi ávallt að koma fram það viðmið að staðsetning sem undir flokkinn falla séu utan verndarsvæða. Umhverfisstofnun telur einnig mikilvægt m.t.t. skýrleika að sú skilgreining sem fjallað er um í frumvarpinu hvað varðar verndarsvæði komi fram í 3. gr. laganna sem fjallar um skilgreiningar.

Í 13. grein frumvarpsins þar sem fjallað er um breytingar á 3. viðauka laganna sem verður nú 2. viðauki þeirra, segir „A-liður iii. liðar 2. tölul. orðast svo: „*friðlýstra náttúruminja og svæða sem njóta sérstakrar verndar samkvæmt lögum um náttúruvernd, þar á meðal svæða á náttúruminjaskrá og náttúruverndaráætlun, og náttúruyrirbæra sem falla undir ákvæði 37. gr. laga um náttúruvernd, nr. 44/1999, einnig landsvæða í verndarflokki verndar- og orkunýtingaráætlunar samkvæmt lögum nr. 48/2011.*“ Umhverfisstofnun bendir jafnframt á að í flestum tilfellum eru ekki til nákvæm landfræðileg gögn hvað varðar staðsetningu á útmörkum þeirra jarðmyndana og vistkerfa sem njóta sérstakrar verndar og falla undir 37. grein laga um náttúruvernd en eftir því sem Umhverfisstofnun best veit þá hefur aðeins eitt sveitarfélag á landinu merkt inn á aðalskipulag þau svæði sem falla undir 37. grein náttúruverndarlaga og fyrirfinnast í því sveitarfélagi.

Umhverfisstofnun telur að auki að samræmi eigi að vera á stærðarmörkum innan flokks 1 um landbúnað, skógrækt og fiskeldi þar sem stuðst er við stærðarviðmið framkvæmda en stærðarviðmið er 20 ha svæði vegna endurskipulagningar á landareignum í dreifbýli á meðan stærðarviðmið fyrir skógrækt er 200 ha.

Umhverfisstofnun telur að 200 hektara stærðarviðmið vegna skógræktar sé langt yfir þeirri stærð sem ætti að vera tilkynningarskyld, skógrækt á Íslandi nái í mjög fáum tilvikum yfir svo stór landsvæði auk þess sem horfa ætti til nágrannalanda okkar sem miða við mun minni stærðarviðmið þegar kemur að skógrækt en í Bretlandi er miðað við 5 hektara land utan verndarsvæða og á Írlandi þá fer skógrækt sem nær yfir 50 hektara svæði í gegnum mat á umhverfisáhrifum en minni stærðir eru tilkynningaskyldar ef sýnt þykir að skógrækt gæti hugsanlega haft í för með sér teljanleg umhverfisáhrif.

Virðingarfyllt

Aðalbjörg Birna Guttormsdóttir